

کشف تقلب

دکتر نظام‌الدین رحیمیان

حسابدار رسمی و مدرس دانشگاه

مقدمه

تقلب هر اقدام عمدی یا حذف و از قلم انداختن طرح‌ریزی شده است که به منظور فریب و اغفال دیگران صورت می‌گیرد و باعث می‌شود قربانیان آن دچار زیان و عاملان و مرتکبان آن، به منفعتی را به دست آورند. تمام افراد جامعه، فارغ از هر نوع فرهنگ، ملیت، نژاد و مذهب یا هر ویژگی دیگر، در معرض وسوسه ارتکاب به تقلب هستند. طبق نتایج تحقیق انجام شده در سال ۲۰۰۷ با عنوان گزارش سیستم‌های نظارت بر تقلب شرکت‌ها، در پاسخ به این سؤال که چرا تقلب اتفاق می‌افتد، ۸۱ درصد پاسخ دهندگان اعتقاد داشتند دلیل اصلی ارتکاب افراد به تقلب، اصرار به رسیدن به اهداف به هر قیمتی است و ۷۲ درصد پاسخ دهندگان معتقد بودند که دلیل اصلی تقلب، کسب منافع شخصی می‌باشد. به علاوه، برخی از پاسخ‌دهندگان (۴۰ درصد) برای توجیه رفتاری غلط اظهار داشتند که مرتکبان تقلب اصولاً تصور نمی‌کنند کاری که انجام می‌دهند عملی متقلبانه است.

بدیهی است هر شرکتی صرفاً از طریق تلاش‌های مستمر و مداوم می‌تواند از خود در مقابل اقدامات با اهمیت محافظت نماید. در این مورد، اصول پیشگیرانه زیر، شرایطی را فراهم می‌سازد تا شرکت بتواند به نحو موثر، خطر وقوع تقلب را مدیریت کند.

اصل اول: برنامه مدیریت خطر تقلب^۲ باید به عنوان

بخشی از ساختار راهبری شرکت تدوین شود و شامل خط‌مشی(های) مکتوب برای برآوردن انتظارات هیات‌مدیره و مدیریت ارشد برای اداره خطر تقلب باشد.

اصل دوم: زمینه‌های مستعد خطر تقلب^۱ در شرکت باید

به طور دوره‌ای ارزیابی شود تا اینگونه رویدادها و طرح‌های بالقوه خاص که شرکت نیاز به مهار کردن آنها دارد، شناسایی گردد.

اصل سوم: برای اجتناب از وقوع رویدادهای دارای

خطر تقلب بالقوه با اهمیت باید فنون جلوگیری در بخش‌ها و در موارد ممکن، تدوین شود تا در صورت امکان، آثار احتمالی چنین مخاطراتی را در شرکت کاهش دهد.

اصل چهارم: در مواقعی که معیارهای اندازه‌گیری نارسا

می‌شوند یا احتمال وقوع خطرهای تقلب موجود کاهش نمی‌یابد، به کارگیری فنون لازم برای کشف این رویدادها ضروری است.

اصل پنجم: برقراری فرایند گزارشگری در شرکت

ضروری است تا عوامل شکل‌گیری موارد خطر تقلب بالقوه را بر ملا کند. همچنین باید رویکردی هماهنگ برای بررسی و انجام اقدامات اصلاحی مورد عمل قرار گیرد تا با استفاده از آن بتوان از شناسایی مناسب و به موقع احتمال وقوع تقلب، اطمینان حاصل نمود.

مبانی کشف تقلب

در مواقعی که معیارهای اندازه‌گیری نارسا می‌شوند یا احتمال وقوع خطرهای تقلب موجود کاهش نمی‌یابد به کارگیری فنون لازم برای کشف این رویدادها، ضروری است.

از قوی‌ترین عوامل جلوگیری از رفتار متقلبانه، داشتن کنترل‌های کشف‌کننده موثر عینی و عملی است. استفاده همزمان کنترل‌های جلوگیری‌کننده و کنترل‌های کشف‌کننده و کسب شواهد حاصل از اجرای کنترل‌های جلوگیری‌کننده طبق برنامه‌ریزی انجام شده برای شناسایی و تقلب‌های در حال وقوع، موجب ارتقای اثربخشی برنامه مدیریت خطر تقلب شرکت می‌شود. اگرچه کنترل‌های کشف‌کننده می‌توانند شواهدی را ارائه کنند که تقلب در حال وقوع می‌باشد یا رخ داده است، اما این کنترل‌ها قادر به جلوگیری از تقلب نیستند.

در برخی موارد، نوع کنترل‌های کشف‌کننده مورد استفاده می‌تواند مربوط به خطر تقلب تعیین شده برای شرکت نباشد. برای نمونه، شرکتی در

کشوری دارای خطر بالای رشوه، ممکن است کنترل‌های کشف‌کننده را اجرا کند تا تخلفات احتمالی خود را طبق قانون عملیات ارتشای خارجی ایالات متحده مصوب ۱۹۷۷ تعیین کند. به نحو مشابه، اگر در شرکتی طبق برآوردهای منطقی، موضوع متقلبانه‌ای چند بار تکرار شده باشد، در این صورت، کنترل‌های کشف‌کننده می‌تواند از طریق بررسی منظم این فعالیت‌ها توسط حسابرسی داخلی انجام شود. به طور کلی، بر مبنای خطرات تقلب تعیین شده برای شرکت ممکن است کنترل‌های کشف‌کننده اضافی ضروری باشد. برای جلوگیری از تقلب، این موضوع اهمیت دارد که شرکت مورد ارزیابی قرار گیرد و به طور مستمر، برفنون کشف تقلب نظارت شود تا به کشف تقلبی کمک کند که در حال اتفاق افتادن یا اتفاق افتاده است.

کنترل‌های کشف تقلب

شرکت‌ها هرگز نمی‌توانند خطر تقلب را به طور کلی حذف کنند. زیرا در آنها، همیشه افرادی حضور دارند که برای تقلب انگیزه دارند و این فرصت می‌تواند برای هرکسی در شرکت فراهم شود که کنترل را نادیده بگیرد تا با دیگران تبانی کند تا این کار را انجام دهد. از این رو، فنون کشف باید حاوی تغییرات مستمر، قابل تطبیق و قابل انعطاف باشد تا بتوان با تغییرات مختلف خطر برخورد کرد.

اگرچه همواره معیارهای جلوگیری از تقلب، مشخص و برای کارکنان، اشخاص وابسته و دیگران قابل تعیین است، اما کنترل‌های کشف‌کننده، ماهیتی مخفی دارند و در بستری اجرا می‌شوند که شواهدی از آنها در محیط روزمره تجاری وجود ندارد. برخی فنون معمولاً:

- در دوره‌های عادی کسب کار شرکت رخ می‌دهد.

- اطلاعات خارج از شرکت را کسب می‌کند تا اطلاعات عمومی داخلی را اثبات کند.

- به طور رسمی و خودکار، استثنایا و نواقص تعیین شده، را در نظر می‌گیرد تا رهبری مناسب شود.

- از نتایج استفاده می‌کند تا سایر کنترل‌ها را اجرا و تعدیل کند.

اگر چه هر شرکتی در مورد تقلب، تردید دارد لیکن معیار فزونی منافع برمخارج، اجاره نمی‌دهد تا سعی کند که همه خطرات تقلب را حذف نماید. شرکت می‌تواند کنترل‌هایی را برای کشف تقلب، انتخاب یا طراحی نماید و این کار باید قبل از تصویب برنامه جلوگیری از خطرات تقلب‌های خاص بوسیله هیات‌مدیره باشد. اگر هزینه‌های برآوردی طراحی، اجرا و نظارت کنترل‌های برعلیه تقلب مانند ابزار، کارکنان یا آموزش، بیش از منافع برآوردی برای آن باشد، در این صورت نمی‌تواند بدون توجه به معیار فزونی منافع برمخارج، آن را انجام دهند. برای نمونه، شرکت بیمه حوادث و اموال می‌تواند محدودیت‌هایی را برای کل خسارات پرداخت شده به علاوه ذخایر مصوب تعیین کند تا تقلبی مشخص شود که ممکن است رخ دهد روش‌های کشف تقلب با اهمیت شامل سازوکار گزارشگری افراد ناشناس (علائم هشدار دهندگان)، کنترل‌های فرایند و رویکردهای کشف تقلب پیشگیرانه

می‌باشد که برای تعیین فعالیت متقلبانه طراحی شده است.

علائم هشداردهندگان تقلب

از زمان تصویب قانون ساربینز-اکسلی در سال ۲۰۰۲، استفاده از علائم هشداردهندگان^۵، در محدوده فعالیت‌های کمیسیون بورس و اوراق بهادار، افزایش قابل ملاحظه‌ای یافته و از موثرترین معیارهای شرکت‌ها می‌باشد که می‌تواند به عنوان بخشی از برنامه ارزیابی خطر تقلب اجرا شود.

تشویق می‌کنند. علائم باید با ارائه مواد آموزشی به عنوان اطلاعات با ارزش و منابع قابل اعتماد و متنوع به سهامداران، کارکنان، مشتریان، فروشنده‌گان و دیگران ارائه شود. این علائم همواره امکان دسترسی به مصاحبه‌گر آموزش دیده را در هر روز ۲۴ ساعت و ۳۶۵ روز در هر سال، فراهم می‌سازد. برنامه‌ریزی برای ناشناس فردی که مشتاقانه می‌آید تا مورد مشکوک تقلب را گزارش کند، موضوعی کلیدی است این روش گزارشگری را باید تشویق کرد و

بررسی‌های متنوع انجام شده^۶ نشان می‌دهد که موضوعات ناشناخته‌ای از طریق علائم یا سایر روش‌ها دریافت می‌شود که برای کشف تقلب با احتمال زیاد به کار می‌رود. به علاوه، دانش کارکنان از علائم موجود می‌تواند به جلوگیری از تقلب کمک کند زیرا افراد همواره از این موضوع هراسان هستند که موضوع تقلب کشف و گزارش شود. بازاریابی وجود علائم برای افزایش آگاهی، استفاده از آن را آسان کرده است و معیارهای جلوگیری کننده قوی، ارائه به موقع کلیه موضوعات گزارش شده را به عنوان مکمل کنترل کشف‌کننده علائم

به عنوان جزئی از خط مشی‌های شرکت قرار داد. موثر بودن علائم هشداردهندگان، قابلیت اعتماد گویندگان این علائم را زیاد می‌کند و این اطمینان را به کارکنان می‌دهد که به خاطر گزارشگری مشکوک یا عمل اشتباه شامل اعمال و اشتباه مقامات ارشد و بالاتر از خود، مورد انتقام جویی قرار نمی‌گیرند. موضوع اصلی دیگر، این است که این گزارشگری‌ها باعث شود تا نتیجه اعمال و کردار، به موقع و به نحو مناسبی ارائه شود. برای حمایت از صداقت هشداردهندگان ضروری است تا مفهوم گزارشگری مشکوک به تقلب ارائه شود تا افراد درگیر با آن شامل مدیریت ارشد،

در صورت نیاز، آن را به طور مستقیم، به کمیته حسابرسی گزارش نمایند.

برای همه پیام‌های دریافتی باید سیستم مدیریت در هر قضیه خاص، به کار گرفته شود و پیگیری‌های لازم برای ایجاد تسهیلات در مورد مدیریت فرایند راه کار، آزمون حسابرسان داخلی و نظارت بوسیله هیات مدیره یا کمیته حسابرسی، به عنوان جایگزین هیات مدیره صورت گیرد^۷. هیات مدیره باید تفاهم نامه‌ای را تصویب کند تا براساس آن این اطمینان ایجاد شود که موضوعات در مورد تقلب گزارش شده در زمان مناسب به اشخاص مربوط مانند گروه اخلاق، منابع انسانی، هیات مدیره یا کمیته حسابرسی ارائه، شده است. گزارش‌های توزیع شده به این اشخاص در رابطه با حوزه‌های مسئولیت آنان، این اطمینان را ایجاد می‌کند که هر فردی در حوزه‌های وظیفه خود، در کنترل این اطلاعات با حساسیت بالا، بیش از پیش پاسخگو باشد. بعضی از کمیته‌های حسابرسی ممکن است در رابطه با مسئولیت خود برای داشتن رویکردهای مستندسازی برای دریافت، نگهداری و بررسی شکایت‌ها یا موضوعات ادعا شده در مورد احتمال رفتار ناشایست یا تقلب به صورت ارائه‌دهندگان خدمات مستقل در آیند تا علائم هشداردهندگان و هر اتهام گزارش شده در شرکت را، مورد توجه قرار دهند.

در هر شرکت، برنامه علائم هشداردهندگان موثر، باید اطلاعات دریافتی را تجزیه و تحلیل آن و نتایج را با روال‌های مرسوم شرکت‌های مشابه مقایسه کند. تجزیه و تحلیل مستمر، این امکان را به شرکتی می‌دهد تا برنامه مدیریت خطر تقلب خود را به روز کرده و در خطرات مورد نظر، اقدام نماید. اثربخشی فرایند علائم هشداردهندگان

شامل رعایت تفاهم‌نامه‌های تدوین شده، باید به‌طور مستقل و ادواری، مورد ارزیابی قرار گیرد.

کنترل‌های فرایند

کنترل‌های فرایند طراحی می‌شوند تا فعالیت‌های متقلبانه و اشتباهات از طریق تهیه صورت مغایرت‌ها، بررسی‌های مستقل، مشاهده شمارش عینی، تجزیه و تحلیل‌ها و حسابرسی‌ها کشف شود. خطر تقلب، در صورت نبود یا ضعف کنترل‌های جلوگیری کننده، افزایش می‌یابد و مرز بزرگتری بین کنترل‌های کشف کننده قرار می‌گیرد. مهمترین تاثیر خطر تقلب باید حساسیت بیشتر به ایجاد کنترل‌های کشف کننده باشد.

ماهیت خطرات تقلب چنان است که باید مجموعه منظمی از انواع برنامه‌های تقلبی وجود داشته باشد که بتواند همراه با تعیین کنترل‌های فرایندهای مورد نیاز برای کاهش و کنترل خطرات در شرکت به کار گرفته شود. هر صنعتی با انواع مختلفی از زمینه‌های مشکوک تقلب مواجه است. ارزیابی در شرکت‌هایی پیچیده‌تر است که صنایع مختلفی در آنها وجود دارد.

شرکت‌ها باید اولین ارزیابی خود در سطح شرکت را و از طریق کسب و کار تجاری/ قسمت‌های مختلف، انجام دهند و سپس جزئیات بیشتری را اجرا کنند و بر ارزیابی‌های کسب و کارهای تجاری جداگانه برای تعیین کنترل‌های فرایند ضروری برای کشف تقلب، تاکید نمایند.

رویکردهای پیشگیرانه کشف تقلب^۷

شرکت‌ها، علاوه بر کنترل‌های فرایند کشف تقلب، ممکن است بتوانند تا از تجزیه و تحلیل اطلاعات، فنون حسابرسی مستمر و سایر ابزارهای فناوری دیگر برای کشف فعالیت‌های

متقلبانه استفاده نمایند. تجزیه و تحلیل اطلاعات و فناوری به کار می‌رود تا تغییرات، روندها و شاخص‌های خطر را در مجموعه بزرگ معاملات نشان دهد. استفاده کنندگان از این فناوری، ممکن است بتوانند با بررسی ثبت اطلاعات در دفتر روزنامه، از معاملات مشکوک در پایان دوره مالی یا معاملاتی جلوگیری کنند که در دوره مالی و دوره‌های بعد، انجام می‌شود. این ابزارها همچنین می‌تواند این امکان را به استفاده‌کنندگان بدهد تا به ثبت‌های روزنامه انتقال یافته

و جلوگیری‌کننده دیگر، اطمینان لازم را فراهم کند. حسابرسی مستمر^۸، استفاده از اطلاعات تجزیه و تحلیل شده بر صورت مستمر یا زمان واقعی است و بنابراین، این امکان را به مدیریت یا حسابرسی می‌دهد که فعالیت‌های متقلبانه را با سرعت بیشتری رسیدگی و گزارش کند. برای نمونه، تجزیه و تحلیل قانون بنفورد^۹ بررسی گزارش‌های حساب‌های هزینه و حساب‌های حقوق و دستمزد برای مبالغ و معاملات غیرعادی یا

روال‌های فعالیت است که ممکن است نیاز به تجزیه و تحلیل بیشتری باشد. به نحو مشابه، نظارت مستمر بر معاملات خاص نشانه‌گذاری شده^{۱۰} بررسی سریع‌تر عملیات با خطرهای بالاتر را تشویق کند. ابزارهای فناوری به کار رفته می‌تواند به مدیریت تمام سطوح شرکت در کشف تقلب کمک کند. تجزیه و تحلیل اطلاعات، گردآوری اطلاعات و ابزارهای تجزیه و تحلیل عددی می‌تواند:

- روابط پنهان میان افراد، شرکت‌ها و رویدادها را کشف کند.
- معاملات مشکوک را تعیین کند.

به دفترکل مراجعه و حساب‌های درآمد یا هزینه‌ای را مشخص کنند که سود خالص را بهبود می‌بخشد، تجزیه و تحلیل داده‌ها به استفاده‌کنندگان اجازه می‌دهد تا متنسبات میان افراد، شرکت‌ها و رویدادها را شناسایی کنند.

اقدامات پیشگیرانه در مورد برنامه‌های خاص می‌تواند به انواع معاملات یا روندهای تعیین شده منجر شود و شرکت را قادر سازد تا به طراحی و اجرای تجزیه و تحلیل موثر داده‌ها بپردازد. تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌تواند با توجه به فزونی منابع بر مخارج نسبت به اثربخشی سایر کنترل‌های کشف‌کننده

• اثربخشی کنترل‌های داخلی را ارزیابی کند.

• بر تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های قلب نظارت کنند.

• هزاران یا میلیون‌ها معامله را در نظر گرفته و تجزیه و تحلیل کند.

برخی حساب‌رسان و موسسات مشاوره، ابزارهای مدونی را به عنوان بخشی از تلاش‌های کشف قلب در نظر می‌گیرند که از طریق تجزیه و تحلیل ثبت‌های روزنامه، از زیر پا

گذاشتن سیستم کنترل داخلی توسط مدیریت جلوگیری کنند. این ابزارها، معاملاتی را مشخص می‌کنند که ویژگی‌های خاصی دارند و می‌تواند خطر زیرپا گذاشتن کنترل‌ها توسط مدیریت مانند شناسایی نام استفاده کننده و تاریخ ثبت و نگهداری حساب‌های غیرعادی را نشان دهد.

بعضی اوقات، شواهد قلب را می‌توان در پست الکترونیکی یافت. توانایی شرکت در جذب، نگهداری و برقراری ارتباطات با هر کدام از کارکنان منجر به جلوگیری از تقلبات مختلفی در دهه گذشته شده است. این کار با استفاده از برنامه‌های پشتیبانی قوی صورت می‌گیرد که اطلاعات را در برمی‌گیرد و

برای حفاظت از رویدادهایی می‌باشد که در گذشته، نیاز به شواهد داشته است.

رشد و نیازهای فناوری شرکت‌ها تغییر می‌کند و از این رو، فرصت‌های جدیدی برای قلب به وجود می‌آید. از آنجا که شرکت نمی‌تواند با همان برنامه‌ها یا فنون، با همه برنامه‌های قلب و خلاف کاری مبارزه کند بنابراین نیاز دارد تا به طور ادواری به ارزیابی اثربخشی کنترل‌های فرایند، گزارشگری

ناشناسانه و حسابرسی داخلی بپردازد.

مستندسازی فنون کشف قلب

شرکت باید فنون تدوین و اجرا شده برای کشف قلب را مستند کند. این کار شامل فرایندهای مستندسازی به کار رفته مورد برای نظارت بر عملکرد کنترل‌های کشف‌کننده قلب است تا کنترل‌های غیرموثر مشخص شود. آزمون رویکردهای اجرا شده برای اطمینان از این است که عملیات کنترل‌های کشف

• طراحی و برنامه ریزی فرایند کامل کشف قلب

• طراحی کنترل‌های کشف قلب خاص

• نظارت بر کنترل‌های کشف قلب خاص و برکل سیستم کنترل‌ها برای تحقق اهداف فرایند.

• دریافت و نشان دادن واکنش به شکایات مربوط به فعالیت‌های متقلبانه احتمالی

• بررسی گزارش‌ها برای فعالیت متقلبانه

• ارائه اطلاعات قلب تایید شده و مشکوک به افراد ذی‌صلاح

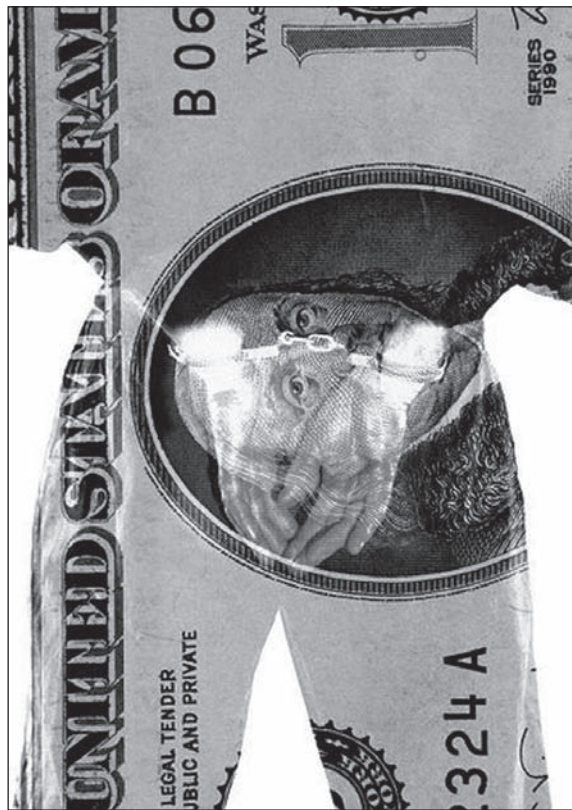
• ارزیابی دوره‌ای و به روزکردن فناوری‌ها، فرایندها و شرکت‌ها با توجه به تغییرات انجام شده در آنها

شرکت ممکن است برای تشویق جلوگیری از قلب بخواهد تا برخی جنبه‌های فنون قبلی خود برای کشف قلب را برای کارکنان، فروشندگان و ذی‌نفعان خود تشریح و توصیف کند. این کار، می‌تواند بخشی از طرحی باشد که شرکت می‌خواهد تا با اجرای آن، قابل اطمینان باقی بماند. مشارکت‌کنندگان باید در مرحله تدوین کشف قلب، بتوانند این

اطلاعات را با اطمینان نگهداری کنند. هیأت‌مدیره باید فهرست افراد خاصی را تهیه کند که اجازه دسترسی به این اطلاعات را دارند و سطح دسترسی مربوط به کنترل‌های کشف قلب را نیز مشخص نماید.

گروه باید با اتمام طرح نهایی کشف قلب ارتباطات عمومی مربوط را با توجه به طرح و نحوه اجرای آن تعیین کند. آگاهی افراد در سراسر شرکت در

قلب به حد کافی انجام شده و نتایج آزمون نیز به سرعت مستندسازی شود. با توجه به اهمیت این مستندسازی، شرح مفصلی از عناصر فنون کشف قلب شرکت با تاکید بر نقش‌ها و مسئولیت‌های همه افراد درگیر مستندسازی می‌شود. شرکت‌ها باید این موضوع را تصویب و مستندسازی کنند که کدام افراد و بخش‌ها مسئول انجام اقدامات زیر هستند:

مورد وجود طرح جامع کشف تقلب بخودی خود عامل موثر قوی است. شرکت از طریق ارتباط با کارکنان، فروشندگان، سهامداران و دیگران، اطمینان می‌یابد که طرح کشف تقلب مستقر شده و تقلب‌ها را بدقت با استفاده از فنون کشف تقلب شرکت و ویژگی مربوط، مشخص می‌کند.

ارزیابی کشف تقلب

شرکت‌ها باید اقدام به ارزیابی برنامه مدیریت خطر تقلب کنند و تلاش خود را برای بهبود برنامه مدیریت خطر تقلب به کار گیرند و از فنون کشف تقلب ارزیابی کلی به عمل آورند. برگه ارزیابی کشف تقلب^{۱۱} می‌تواند شرکت در تدوین کنترل‌های جامع تقلب کشف و به کارگیری مطلوب آنها یاری برساند. شرکت‌ها باید به صورت دوره‌ای فنون کشف تقلب شرکت را ارزیابی مجدد کنند تا اطمینان یابند که فرایند کار به سمت و سوی موقعیت کشف تقلب کاملاً سبز^{۱۲}

پیش می‌رود و هیچ عنصر کشف تقلبی رو به وخامت نگذاشته است. شرکت‌های متعهد به کشف تقلب ممکن است متخصصان برون شرکتی را برای ارزیابی فنون کشف تقلب استخدام کند.

نظارت مستمر بر کشف تقلب

شرکت باید به تدوین برنامه نظارت مستمر و معیار برای ارزیابی، اصلاح و بهبود مستمر فنون کشف تقلب خود بپردازد. مدیریت باید با آشکارشدن نواقص، مطمئن شود که اصلاحات و پیشرفت‌های لازم در اولین زمان ممکن صورت خواهد گرفت. مدیریت باید طرح پیگیری را به گونه‌ای تدوین کند که عملیات اصلاحی لازم را انجام دهد.

برگه ارزیابی کشف تقلب

ارزیابی قدرت سیستم کشف تقلب شرکت، از طریق ارزیابی دقیق هریک از موضوعات زیر و دادن امتیاز به آن‌ها، میسر است. در این مورد، باید ملاحظات

زیر را در نظر گرفت.

رنگ قرمز: نشانگر این است که حوزه، عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب، نیاز به تقویت و بهبود اساسی دارد تا خطر تقلب به سطح قابل قبول کاهش یابد.

رنگ زرد: نشانگر این است که حوزه، عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب، نیاز به مقداری تقویت یا بهبود دارد تا خطر تقلب یا بهبود، به سطح قابل قبول کاهش یابد.

رنگ سبز: نشانگر این است که حوزه، عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب به قدری قوی است تا بتواند خطر تقلب را به حداقل و به پایین‌ترین سطح قابل قبول، کاهش دهند.

برای هر حوزه، عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب دارای امتیاز قرمز یا زرد، باید یادداشتی نیز ارائه شود که در آن عمل اصلاحی برای رساندن آن به شرایط سبز در امتیاز دادن بعدی، توصیف شده باشد.

حوزه یا عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب	نمره/امتیاز	یادداشت
ما براساس اصل فزونی منافع برمخارج، سیستم‌های کشف تقلب و جلوگیری از تقلب را یکپارچه کرده‌ایم.		
روش‌ها و فرایندهای کشف تقلب ما شامل تمام سطوح مسئولیت در شرکت از هیات‌مدیره و کمیته حسابرسی تا مدیران در تمام سطوح و کارکنان در کلیه حوزه‌های عملیاتی می‌باشد.		
خط مشی‌های کشف تقلب شامل ارتباط با کارکنان، فروشندگان و ذینفعانی به گونه‌ای است که سیستم کشف تقلب قوی وجود دارد اما جنبه‌های با اهمیت این سیستم خاص نباید افشا شود تا اثر بخشی کنترل‌های آن همچنان باقی بماند.		
ما دارای دوره‌های تعطیلات اجباری یا برنامه‌های جابجایی شغلی برای کارکنانی هستیم که موقعیت‌های کلیدی در کنترل حسابداری و مالی را به عهده دارند.		
ما به طور دوره‌ای، معیارهای ارزیابی خطر را ارزیابی می‌کنیم تا شرکت ما رشد یابد و تغییر کند و این اطمینان بوجود آید که از تمام انواع تقلبی آگاه هستیم که می‌تواند واقع شود.		
سازوکارهای کشف تقلب ما، تاکید زیادی روی موضوعاتی دارند که نتیجه‌گیری کرده‌ایم که کنترل‌های جلوگیری‌کننده ضعیفی دارند یا به اندازه کافی موثر نیستند.		
ما برتجزیه و تحلیل اطلاعات و اثرات حسابرسی مستمر برای ارزیابی انواع طرح‌های تقلب خود تاکید داریم که شرکت‌های مشابه ما (یا در صنعت ما یا در رشته فعالیت‌های ما) نسبت به آن حساس هستند.		

حوزه یا عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب	نمره/امتیاز	یادداشت
ما مراحل را انجام داده‌ایم تا اطمینان پیدا کنیم که فرایندها و روش‌های کشف تقلب قابل اعتماد باقی بمانند و کارکنان عادی و مرتکبان بالقوه تقلب، از وجود آنها آگاه نشوند.		
ما روش‌ها و فرایندهای کشف تقلب را کاملاً مستندسازی کرده‌ایم تا ما را در تمام اوقات و حتی هنگام تغییر گروه کشف تقلب، برای کشف تقلب هوشیار، نگه دارد.		
کنترل‌های کشف ما شامل علائم تقلبی می‌باشد که به خوبی اداره و در مورد آن، تبلیغ شده است.		
برنامه علائم تقلب ما، به طور محرمانه به افرادی ارائه می‌شود که اعمال نادرست و مشکوک را گزارش می‌کنند.		
برنامه ما در خصوص تقلب، شامل اطمینان از این است که کارکنان گزارش‌کننده اعمال نادرست و مشکوک، مورد انتقام قرار نگیرند. ما بر موضوع مورد انتقام قرار نگرفتن آنها پس از انتشار گزارش، نظارت می‌کنیم.		
برنامه علائم تقلب ما، داری قابلیت‌های زیادی است و امکان دسترسی به مصاحبه گر آموزش دیده را در ۲۴ ساعت هر روز و ۳۶۵ روز هر سال فراهم می‌سازد.		
برنامه علائم تقلب ما، از سیستم مدیریت یافته‌ای استفاده می‌کند تا تمام پیام‌ها را یادداشت و برای یافتن راه حل برای آنها، اقدام نماید. ما به صورت دوره‌ای به وسیله حسابرسان داخلی این موضوع را مورد بررسی و توسط کمیته حسابرسی مورد نظارت قرار می‌دهیم.		
برنامه علائم تقلب ما، اطلاعات دریافتی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد و نتایج را با معیارهای شرکت‌های مشابه، مقایسه می‌کند.		
برنامه علائم تقلب ما، به صورت دوره ای مورد ارزیابی مستقل قرار می‌گیرد تا اثربخشی آن و میزان رعایت تفاهم نامه‌های موجود، مشخص شود.		
ما سیستم دقیقی برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و حسابرسی مستمر داریم تا به طور موثر از اقدامات متقلبانه جلوگیری کنیم.		
سیستم‌های اطلاعاتی و کنترل‌های فرایندهای فناوری اطلاعات ما، به گونه‌ای طراحی شده‌اند تا به نحو موثر از اقدامات متقلبانه مانند اشتباهات جلوگیری کنند و شامل مغایرت‌گیری‌ها، بررسی‌های مستقل، بررسی‌های فیزیکی، تجزیه و تحلیل‌ها، حسابرسی‌ها و بررسی‌های لازم است.		
منشور حسابرسی داخلی ما، شامل تاکید بر اجرای فعالیت‌های طراحی شده برای کشف تقلب است.		
حسابرسان داخلی ما، در فرایند ارزیابی خطر تقلب و طرح فعالیت‌های کشف تقلب براساس این نتایج ارزیابی خطر، مشارکت می‌کنند.		
حسابرسان داخلی ما، به کمیته حسابرسی گزارش می‌کنند و روی منابع مناسب برای ارزیابی تعهدات مدیریت برای کشف تقلب تاکید دارند.		
حسابرسی داخلی ما، دارای امکانات مالی، نیروی کار و آموزش لازم برای اجرای استانداردهای حرفه‌ای است و کارکنان حسابرسی داخلی، صلاحیت‌های حرفه‌ای لازم برای حمایت از اهداف گروه را دارند.		
حسابرسی داخلی ما، ارزیابی خود را بر مبنای خطر اجرا می‌کند تا شناخت لازم در مورد انگیزه‌ها و مناطقی بدست آورد که امکان دستکاری بالقوه وجود دارد.		
کارکنان حسابرسی داخلی ما دارای آگاهی و آموزش‌های لازم در مورد ابزارها و روش‌های کشف تقلب و واکنش به آن هستند و اجرای بررسی‌ها، بخشی از برنامه آموزش مستمر آنهاست.		
کارکنان حسابرسی داخلی ما دارای آگاهی و آموزش‌های لازم در مورد ابزارها و روش‌های کشف تقلب و واکنش به آن هستند و اجرای بررسی‌ها، بخشی از برنامه آموزش مستمر آنهاست.		
برنامه‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات ما، روی معاملات غیرعادی و ثبت‌های دفتر روزنامه و معاملات صورت گرفته در پایان دوره مالی صورت می‌گیرد که در این دوره مالی انجام و در دوره مالی بعد تجدید نظر شده است.		

حوزه یا عامل یا موضوع مربوط به کشف تقلب	نمره/امتیاز	یادداشت
برنامه‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات ما شامل ثبت‌های روزنامه انتقال یافته به حساب درآمدها و هزینه‌هاست که درآمد خالص را مشخص می‌کند یا به عبارت دیگر، این امکان را فراهم می‌کند تا انتظارات تجزیه و تحلیل گران یا اهداف جبران مزایای خدمت برآورده شود.		
ما سیستم‌هایی را طراحی کرده ایم تا بر ثبت‌های دفتر روزنامه نظارت کنیم و شواهد احتمالی به زیرپا گذاشتن کنترل‌ها توسط مدیریت را بیابیم که می‌تواند اطلاعات مالی را تحریف کند.		
ما از تجزیه و تحلیل اطلاعات، و واکاری اطلاعات و ابزارهای تجزیه و تحلیل دیجیتالی استفاده می‌کنیم تا: الف- ارتباط پنهان بین افراد، شرکت‌ها و رویدادها را شناسایی کنیم. ب- معاملات مشکوک را تعیین کنیم. ج- اثربخشی کنترل‌ها ارزیابی کنیم. د- بر تهدیدهای تقلب و آسیب‌های آن نظارت کنیم، و ه- تجزیه و تحلیل حجم‌های بزرگی از معاملات را براساس زمان واقعی آن انجام دهیم.		
ما از روش حسابرسی مستمر برای تعیین و گزارشگری بسیار سریع‌تر فعالیت‌های متقلبانه شامل تجزیه و تحلیل قانون بنفورد و از گزارش‌های هزینه، حساب‌های دفتر کل، حساب‌های حقوق و دستمزد در مورد معاملات غیرعادی، مبالغ یا الگوهای فعالیتی، استفاده می‌کنیم که ممکن است تجزیه و تحلیل‌های بعدی براساس آن‌ها صورت گیرد.		
ما سیستم‌هایی را مستقر می‌کنیم تا آدرس‌های الکترونیکی کارکنان را برای کسب شواهد تقلب بالقوه مورد نظارت قرار دهیم.		
در مستندسازی کشف تقلب ما، افراد و بخش‌ها، مسئول موضوعات زیر هستند: • طراحی و اجرای فرایندهای کشف تقلب • طراحی کنترل‌های کشف‌کننده تقلب خاص • اجرای کنترل‌های کشف‌کننده تقلب خاص • نظارت بر کنترل‌های کشف‌کننده تقلب خاص و سیستم کل کنترل‌ها برای دستیابی به اهداف فرایند • دریافت و پاسخگویی به شکایات حاوی فعالیت‌های متقلبانه احتمالی • بررسی گزارش‌های فعالیت‌های متقلبانه • ارتباط دادن اطلاعات درباره تقلب تایید شده یا مشکوک به اشخاص مقتضی • ارزیابی دوره‌ای و به روز کردن طرح تغییرات در فناوری، فرایندها و شرکت		
ما معیارهای اندازه‌گیری ایجاد کرده‌ایم تا بر بهبود رعایت کنترل‌های جلوگیری از تقلب نظارت کنیم. این معیارها عبارتند از: • تعداد و میزان حساب‌های زیان ناشی شده از طرح‌های تقلب انجام شده در شرکت • تعداد و آمار ادعاهای تقلب دریافت شده بوسیله شرکت که بررسی‌های لازم روی آن انجام شده است. • تعداد بررسی‌های تقلب حل و فصل شده • تعداد کارکنانی که بیانیه آیین رفتار شرکت را امضا کرده‌اند. • تعداد کارکنانی که آموزش آیین رفتار برگزار شده توسط شرکت را طی کرده‌اند. • تعداد هشدارهای تقلب دریافت شده از طریق هشداردهندگان شرکت • تعداد پیام‌های حمایت‌کننده از رفتار طبق آیین رفتار ابلاغ شده از سوی مدیران به کارکنان • تعداد فروشندگان که خط مشی رفتار طبق آیین رفتار شرکت را امضا کرده‌اند. • تعداد مشتریانی که خط مشی رفتار طبق آیین رفتار شرکت را امضا کرده‌اند. • تعداد حسابرسی‌های تقلب انجام شده بوسیله حسابرسان داخلی		
ما به طور دوره‌ای اثربخشی فرایندها و روش‌های کشف تقلب را ارزیابی می‌کنیم، ارزیابی‌های انجام شده را مستندسازی کرده و فرایندها و روش‌های مذکور را به نحو مناسبی مورد تجدید نظر قرار می‌دهیم.		

فرهنگ شرکت

- منابع به کار رفته برای شرکت فنون اندازه‌گیری مناسب در شرکت، بسیار متنوع است و در شرکت‌ها، براساس عواملی مانند کنترل‌های موجود، خطرات تقلب تعیین شده و منابع در دسترس به کار می‌روند. نمونه‌هایی از فنون ارزیابی خاص عبارتند از:

- میزان وقوع تقلب‌های کشف نشده
- اجرای به موقع طرح‌های اصلاح‌کننده

- اجرای به موقع کنترل‌های اضافی برای جلوگیری از تقلب‌های جدید.

- ارزیابی احتمال اینکه تقلب‌های پیش آمده در سایر شرکت‌های صنعت، در شرکت نیز اتفاق بیفتد

- مقایسه تقلب صورت گرفته نسبت به شکایات، انتقادات، ... به وسیله مکالمات هشدار دهنده

- مقایسه ماهیت تقلب کشف شده در مقابل تعداد حسابرسی‌های تقلب انجام شده

- نسبت‌های اشکالات شناسایی شده در کنترل‌های انجام شده در گذشته در مقابل تعداد کنترل‌های انجام شده

- یک از اعضای ارشد مدیریت باید مسئول فرایند فنون اجرا شده باشد. این عضو مدیریت باید:

- اثربخشی فنون را به طور منظم ارزیابی کند.

- فنون به کار رفته را تعدیل کند.
- هرگونه تعدیلی را مستندسازی کند
- از طریق کانال‌های مناسب، جزئیات هرگونه تعدیل ضروری یا هر فئونی را گزارش نماید که کارایی کمتری دارد.

خلاصه

کشف و جلوگیری از تقلب به هم مربوط‌اند اما مفهوم یکسانی ندارند. جلوگیری از تقلب^{۱۳} شامل خط مشی‌ها،

- تعداد ادعاهای دریافت شده در شرکت از هشداردهندگان

- تعداد ادعاهای ارائه شده به وسیله دیگران

- تعداد پیام‌های ارسالی از مدیران اجرایی به کارکنان در مورد رفتار حرفه‌ای مناسب

- تعداد فروشندگانی که الزامات رفتار اخلاقی شرکت را رعایت نکرده‌اند.
- شاخص‌های بررسی تقلب جهانی شامل انواع تجربیات تقلب و میانگین زیان‌ها

- تعداد مشتریانی که الزامات رفتار اخلاقی شرکت را رعایت نکرده‌اند.

- تعداد حسابرسی‌های تقلب اجرا شده بوسیله حسابرسان داخلی.

- نتایج بررسی‌های کارکنان یا سایر ذینفعان در مورد بازرسی و صداقت یا

شرکت باید معیارهای اندازه‌گیری را تدوین کند تا بر کشف تقلب نظارت کرده و آن را بهبود بخشد. این معیارها باید به طور مستمر به هیأت‌مدیره ارائه شوند.

معیارهای قابل اندازه‌گیری به شرح زیر است:

- تعداد طرح‌های تقلب ارائه شده بر علیه شرکت

- تعداد و موقعیت ادعاهای تقلب دریافت شده بوسیله شرکت که مستلزم رسیدگی است.

- تعداد تقلب‌های بررسی شده که برای آنها راه‌حل ارائه شده است.

- تعداد کارکنانی که مورد تایید بیانیه اخلاق شرکت قرار نگرفته‌اند.

- تعداد کارکنانی که آموزش اخلاق مصوب شرکت را به اتمام نرسانده‌اند.

رویکردها، آموزش‌ها و ارتباطاتی است که از وقوع تقلب جلوگیری می‌کند در حالی که کشف تقلب^{۱۴} بر فعالیت‌ها و روش‌هایی تاکید دارد که فوراً و با حساسیت زمانی، وقوع تقلب را تشخیص می‌دهد یا در می‌یابد که تقلبی در شرف وقوع است.

اگرچه روش‌های جلوگیری از تقلب، این اطمینان را ایجاد نمی‌کند که تقلب انجام نخواهد شد اما این روش‌ها، اولین مرحله تدافعی در جهت به حداقل رساندن خطر تقلب^{۱۵} به‌شمار می‌رود. از عوامل موثر در جلوگیری از تقلب، این است که آگاهی کلیه افراد در سراسر شرکت از هیئت‌مدیره تا پایین‌ترین سطح از برنامه مدیریت خطر تقلب

شرکت شامل شناخت انواع تقلبی که ممکن است در شرکت تحقق یابد ارتقا داده شود.

یکی از قوی‌ترین عوامل کاهشده خطر تقلب، آگاهی از آن است که کنترل‌های بازدارنده موثری^{۱۶} در درون شرکت در جریان است. در عین حال به همراه و به موازات کنترل‌های بازدارنده، کنترل‌های کشف، اثربخشی کنترل‌های بازدارنده را بالا برده و عملاً این اطمینان را می‌دهند که با وجود اینکه کنترل‌های بازدارنده در جای خود تعبیه گردیده و کار خود را به خوبی انجام می‌دهند همچنان تقلب رخ دهد توسط کنترل‌های کشف شناسایی می‌گردند. هرچند کنترل‌های کشف، شواهدی را به‌دست می‌دهند که

تقلب تحقق یافته است و یا در جریان وقوع است، اما اینگونه کنترل‌ها ماهیتاً بازدارنده نمی‌باشند.

هر شرکتی در معرض خطر تقلب‌های گوناگون قرار دارد اما از بروز همه تقلب‌ها نمی‌توان جلوگیری کرد و مقرون به صرفه نیست که برنامه‌ای برای تحقق چنین مقصدی دنبال گردد. ممکن است شرکت‌ها بیشتر مقرون به صرفه ببینند که در زمینه برخی طرح‌های تقلب، کنترل‌های کشف را نسبت به کنترل‌های بازدارنده ترجیح داده و کنترل‌های کشف گسترده‌تری مستقر نمایند اما به هرحال مهم آنست که هر دو عامل بازدارندگی و کشف را در طراحی خود مدنظر قرار دهند.

منابع:

۱. کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی، اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی، استانداردهای حسابرسی، تهران، شرکت حسابرسی، چاپ هشتم، ۱۳۸۸.

۲. موسسه حسابرسی مفید راهبر، «رهنمود عملی، مدیریت خطر تقلب در کسب و کار»، ترجمه نظام‌الدین رحیمیان، تهران، موسسه اطلاعات، چاپ اول، ۱۳۸۹.
- 3-Managing the Business Risk of Fraud: A Practical Guide 2009.

The institute of Internal Auditors (IIA), The American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) The Association of Certified. Fraud Examiners (ACFE) www.acfe.com

پی‌نوئیس‌ها

1. Oversight Systems Report on Corporate Fraud, 2007, www.oversightsystems.com
۲. برنامه‌های مدیریت خطر تقلب (Fraud risk management Programs) یا برنامه‌های ضد تقلب (Anti – Fraud Programs)
3. Fraud Risk expouse
۴. منظور از علائم هشداردهندگان (whistleblower Hotlines) موضوعات رفتاری یا قانونی یا محدودیت‌های موجود در برخی از کشورهای خارج از ایالات متحده نیست. بنابراین، شرکت‌های چندملیتی ممکن نیست بتواند علایم را در سطح گسترده جهانی مورد عمل قرار دهند.
۵. برای مشاهده نمونه‌هایی در این مورد، به دو منبع زیر مراجعه فرمائید.
 - The ACEF Occupational Fraud and abuse Survey
 - KPMG Fraud Survey

۶. در کشور انگلستان، در گزارش:

The United kingdom (UK) report, “Audit Committees Combined Code Guidance” by Sir Robert

Smith.

پیشنهاد شده است که کمیته‌های حسابرسی، قراردادهای دارای علائم هشداردهنده را از طریق بررسی‌های مستقل و مناسب و اعمال پیگیری، مورد بررسی قرار دهند.

7. Proactive Fraud Detection Procedures
8. Continuous Auditing
۹. تجزیه و تحلیل قانون بنفورد “Benford’s Law Analysis”
فرایند مقایسه نتایج واقعی در مقابل نتایج مورد انتظار برای جستجوی معاملات غیرعادی است که در مدل‌های مورد انتظار وجود ندارد.
10. Continuous monitoring of transaction subject to certain “Flags”.
11. Fraud Detection Scorecard
12. All – green fraud detection
13. Fraud Prevention
14. Fraud Detection
15. Minimizing Fraud risk
16. Effective detective controls